

# Bo.

82 år  
i samma  
lägenhet  
Fritidsgård  
för hemlösa

Färre  
p-platser  
Hälsa  
växer  
på träd



# Bo.

## KOMMUNIKATIONSCHEF

Anne Kuylenstierna Arnström

## REDAKTÖR

Jonas Elamson,  
jonas.elamson@svenskabostader.se

## IDÉ, ART DIRECTION, PROJEKTLEDNING, ORIGINAL OCH TEXTPRODUKTION

Jonatan Belvert, Tobias Borgin,  
Walter Kalmaru, Gith Kjellin,  
Jacob Lindberg, Anna Saxberg på  
Gullers Grupp.

## FOTO

Peter Lydén.  
Micke Lundström.  
Getty Images.  
Stockholmskällan.

## ILLUSTRATION

Kari Modén.

## ADRESS

Magasinet Bo.  
Svenska Bostäder,  
Vällingbyplan 2,  
Box 95, 162 12, Vällingby.  
Distribueras till Hyresgäster  
i Svenska Bostäder och  
Stadsholmen. Upplaga: cirka  
26 000 ex. Tidningen trycks  
på miljöcertifierat papper.

## TIPSA OSS!

Har du idéer om vad du vill läsa i  
kommande nummer av magasinet,  
mejla oss på [info@svenskabostader.se](mailto:info@svenskabostader.se).



### NATURKRAFT I BETONGDJUNGLN

Varför är grönska i stadsmiljö viktigt för vår hälsa? **sid 4**

### PARKERINGSBUS

Mindre plats för bilen skapar framkomlighet i staden, **sid 8**

### GREETINGS FROM STOCKHOLM

Två av Stockholms mest fotograferade hus renoveras, **sid 10**

### PÅ DE HEMLÖSAS SIDA

Jeanette Höglund driver en fritidsgård för hemlösa, **sid 12**

### ETT KULTURLIV

I Vitabergsparken samlas stadens historiska kulturliv.  
Monica Nielsen berättar, **sid 14**

### TAG SKYDD!

Följ med ner under marken till Stockholms skyddsrum, **sid 16**

### CAMPUS ALBANO

Här möts forskning, konst och natur, **sid 18**

### BO OCH KONSTEN

En unik gårdsmiljö och ett vardagsrum alla är välkomna till, **sid 20**

### FOLKHEMMET DÅ OCH NU

Hur såg vår stad ut för 75 år sedan? **sid 22**

### JÄRVA KVINNOR

Kvinnonätverket stärker det lokala engagemanget, **sid 28**

### AKTUELLT FRÅN SVENSKA BOSTÄDER

Om Svenska Bostäders hållbarhetsarbete, sommarens aktiviteter  
och mycket mer, **sid 30**

### "VITA HUSET" INVIGS

Björkhagens skyskrapa var en gång stans största bostadshus, **sid 32**





I år så fyller Svenska Bostäder 75 år. Det kan vara värt att fira men kanske framför allt en förevändning till att fundera lite på vad som hänt under denna tidsepok när det gäller boende och bostadsbyggande i Stockholm.

Svenska Bostäder startades för att bygga det nya svenska folkhemmet med internationella förebilder och nya arkitektoniska ideal. Resultatet blev Vällingby, ABC-staden. Där skulle finnas arbete, bostäder och centrum. Så här i efterhand kan man nog säga att allt lyckades. Dessutom är jag personligen mycket fäst vid denna femtiotalsarkitektur. Det är stor omsorg om detaljer och det finns en tydlig tanke om det goda boendet för att inte säga det goda livet. Svenska Bostäder har strävat efter att förvalta detta arv på bästa sätt. Både genom att rusta upp Vällingby men också genom att bygga nya stadsdelar och bostadsmiljöer.

Något som också gått som en röd tråd genom Svenska Bostäders verksamhet är omsorgen om våra gröna miljöer. Att bo och verka i en storstad har många fördelar ur många aspekter men det är också mycket tydligt att det inte får ske på bekostnad av närmiljön. Den lilla parken eller gårdsmiljön i anslutning till bostaden är mycket viktig. Den måste utformas med eftertanke och dessutom tas om hand med än större omsorg. Den urbana miljön kräver också gröna oaser och en trygghetskapande närmiljö.

Slutligen kan jag inte låta bli att nämna den kulturgärning som sker via vårt dotterbolag Stadsholmen. I detta bolag tar vi om hand Stockholms kulturhistoria. Många av Stockholms mest kända byggnader och stadsmiljöer finns inom Stadsholmens fastighetsbestånd. Det riktigt intressanta med Stadsholmen är målsättningen att bevara husens kulturhistoriska värde men låta byggnaderna leva vidare i dagens tidsanda. Eller med andra ord: byggnaderna ska fungera som bostäder och lokaler med dagens krav samtidigt som man visar mycket stor respekt för husens historia. Ett inte alldeles enkelt uppdrag men mycket spännande och inte minst viktigt för oss Stockholmare.

Trevlig läsning!



**Pelle Björklund**  
VD Svenska Bostäder

A black and white photograph of a tree trunk and pine branches. The tree trunk is on the left, showing rough bark with some lichen. Pine branches with needles are on the right. The background is blurred, showing a building and a rocky ground.

# Naturkraft i betong- djungeln

Asfalt, bilköer, lämna-hämta-handla-stress. Enligt forskarna kan medicinen bokstavligen växa på träd.



Plötsligt var ordet överallt: skogsbad. Tidningar, poddar och tv-program nästan tävlade om att uppmärksamma den japanska metoden att använda skogsvandringar för att minska stress. Begreppet myntades i början på 1980-talet i samband med att forskare började undersöka skogens effekt på människors hälsa. I en studie fick en grupp kontorsarbetare i Tokyo under tre dagar promenera i skogen. En annan grupp fick ägna tre dagars ledighet åt att gå runt i stadsmiljö. Resultaten visade att de som varit i skogen fick lägre blodtryck, lägre halt av stresshormon och stärkt immunförsvar. Effekten på immunförsvaret höll dessutom i sig i veckor.

I Japan är skogsbad sedan länge en etablerad del av sjukvården och det kan kanske tyckas märkligt att företeelsen plötsligt blev en nyhet i svensk massmedia. Men man kan se det som ett tecken på något större: att kunskapen om hur natur och grönska påverkar oss inte längre går att ignorera. Allt fler forskningsstudier visar att naturen är en mul-

tivitamin med lugnande och antidepressiva effekter.

– För oss som jobbat med det här länge är det ingen nyhet, säger Anna Svahlstedt, landskapsingenjör på Svenska Bostäder. På Svenska Bostäder har vi haft en grön satsning som pågått i över tio år. Det forskningen nu visar har vi vetat instinktivt, men att få det bekräftat underlättar väldigt mycket. Det går inte längre att blunda för resultaten.

Och resultaten kommer från många länder. En amerikansk studie har visat att avsaknad av grönska kan vara en riskfaktor för psykosociala problem och kriminalitet. I ett utsatt höghusområde i Chicago jämfördes två grupper av boende: de som hade innergårdar med träd och grönt gräs utanför fönstret och de som hade gårdar med enbart asfalt och betong. Det visade sig att de som bodde på de gröna gårdarna mådde bättre, begick färre brott och hade bättre koncentrationsförmåga.

En annan studie som omfattar hela den brittiska befolkningen under pen-

sionsåldern, över 40 miljoner människor, visar att tillgång till natur kan utjämna en del av de hälsoskillnader som finns mellan låg- och höginkomsttagare. Studien visar bland annat att risken att dö i förtid av till exempel hjärt- och kärlsjukdomar minskar för dem som har tillgång till grönska.

Som landskapsingenjör ägnar Anna Svahlstedt dagarna åt att planera utformning och skötsel av Svenska Bostäders gårdar och utemiljöer. De senaste åren har hon själv sett hur medvetenheten om vad grönska kan åstadkomma har förändrat stadsplaneringen.

– Förr kom kraven på utemiljön sist i listan vid nybyggen. Och fick minst pengar. Idag måste vi i ett tidigt skede bestämma hur gården ska se ut och vilka växter som ska finnas för att byggprojektet överhuvudtaget ska kunna få godkänt, säger Anna Svahlstedt.

– Utemiljön har fått mycket större betydelse och status. Nu ställs krav på att vi ska rena luft med träden, rena vatten med gräs och planteringar och använda

# Naturkraft i betongdjungeln

växtlighet för att dämpa ljud och skydda mot sol och vind. Det har blivit uppenbart för fler att det här inte bara är en trädgårds- eller en parkfråga utan att det handlar om hälsa och miljö.

Det finns olika teorier som förklarar varför natur och grönska påverkar oss så positivt. En går ut på att vi som släkte helt enkelt inte har hängt med i förflyttningen från skog och savann till stressat stadsliv. Genetiskt är vi moderna stadsbor identiska med våra stenåldersföräldrar som levde nära naturen och när vi läser av om en miljö är hotfull eller trygg går vi efter djupt nedärvda mönster. Intrycken från en modern stad stämmer inte överens med de miljöer vi utvecklats i, vilket skapar stress. Men till exempel en bänk på en gård som både är omgiven av grönska och erbjuder utsikt motsvarar våra förfäders krav på en trygg plats där vi både är skyddade och har uppsikt över omgivningarna.

Andra forskare utgår istället från en teori om att vi använder olika system för att tolka intryck från naturen jämfört med en stadsmiljö. I stadsmiljön måste vi koncentrera oss för att sortera informationen, medan vi i naturen mer

bara scannar av omgivningen vilket skapar mer vila för hjärnan.

Men oavsett utgångspunkt så har forskare landat i slutsatsen att natur och grönska kan påverka hälsan positivt och att det medvetet går att skapa till exempel gårdar som stöttar människors hälsa.

– Därför vill vi skapa gårdar som lockar människor ut ur lägenheterna, säger Anna Svahlstedt. Vi vet att det ger så mycket: man får mer dagsljus, man aktiverar sig och man träffar andra. Fördelarna är så otroligt många. Så vi strävar efter att göra gårdarna så attraktiva som möjligt och till exempel skapa flera olika ställen att sitta på där man kan välja sol eller skugga.

– De allra mest positiva effekterna som man kan få av skogsbad är svåra att uppnå på en bostadsgård. Men bara att man ser natur och årstidsväxlingar ute på sin gård gör väldigt stor skillnad. Därför arbetar vi på Svenska Bostäder till exempel mycket med växter som blommar vid olika tider under året. Så att gården förändras.

Anna Svahlstedt tillämpar för övrigt sin kunskap om den välgörande grönskan på fler sätt än att skapa attraktiva gårdar. Inte nog med att hon har en skärm-släckare med träd på datorn, hon ser till att ta omvägar till jobbet för att kunna gå genom parker. Och så luncherna...

– Jag har förmånen att jobba i Vällingby där vi har rustat upp många gårdar. Och på varje gård där jag jobbat så har jag tänkt att här ska jag sitta och luncha en vacker dag. Så jag tar ofta en promenad på lunchen och sätter mig på några av våra gårdar. Jag är svag för dem. De blir lite som ens barn, man vill följa dem och se hur det går för dem.

## FAKTA

Svenska Bostäder arbetar kontinuerligt med att utveckla sina gårdar och utemiljöer. Under 2018 sökte och fick Svenska Bostäder dessutom ett extra tillskott på 33 miljoner kronor i stöd från Boverket för att bygga om vissa gårdar i Husby, Akalla, Hässelby gård, Vårberg och Skärholmen. Ombyggnadsarbetet ska bidra till attraktiva, funktionella, jämställda och trygga utemiljöer.





# PARKERINGS HUS





## Mindre yta för p-platser ger mer plats för bostäder och grönområden i framtidens byggande.

Stockholm är en av Europas snabbast växande huvudstäder. Runt 15 000 personer flyttar hit varje år. Men gatorna och vägarna vi färdas på blir inte större eller fler i samma takt. Det ställer nya krav på hur vi bygger – men också på hur vi reser.

En stad som växer behöver inte bara fler bostäder. Den behöver också fler och smidigare sätt att resa. Stockholm stads Framkomlighetsstrategi, som bland annat beskriver hur stockholmarna ska resa inom staden i framtiden, sätter ett större fokus på bussar och cyklar samt bättre förutsättningar för gångtrafikanter – nästan fyra av tio resor vi stockholmare gör idag sker faktiskt till fots. Men en

buss som kryper fram i köer eller vassa armbågar från medtrafikanter på cykelbanan lockar sällan. Kollektivtrafiken behöver vara förutsägbar och pålitlig om fler ska välja bort det bekväma bilalternativet. I länet satsas därför runt 100 miljarder kronor på bland annat nya tunnelbanan, tvärbanan och bussarnas förutsättningar att ta sig runt.

Men varför är det så viktigt att de som kan väljer bort bilen? Förutom för miljöns skull så räcker helt enkelt gatumarken inte till. För att skapa tillräckligt utrymme för alla former av trafik visar uträkningar att Stockholm behöver gator som är 45 meter breda. Idag är de flesta huvudgator mellan 20 och 30 meter breda. Samtidigt beräknas mellan 10-30 procent av bilisterna i en storstadskärna vara på jakt efter en parkeringsplats. Den genomsnittliga söktiden efter en parkeringsplats är tre minuter. Tre minuter som innebär kostnader för miljön, individen och som dessutom bidrar till trängsel på vägarna. Med den begränsade yta vi har i vår kära huvudstad är det svårt att bygga ut utrymmet för bilarna. Därför ska istället framtidens Stockholm underlätta resandet på andra smarta, smidiga och hållbara sätt.

Men bilens ökade eller minskade närvaro är också en fråga nära kopplad till byggande. Ju fler bilar i omlopp, desto

större behov av parkeringar – som tar yta ifrån välbehövligt bostadsbyggande. När ett nytt flerbostadshus byggs ska ett antal parkeringsplatser, beroende på var och i vilket syfte huset byggs, finnas tillgängliga för de boende. Det är viktigt att antalet parkeringsplatser motsvarar de boendes behov för att inte ”trycka ut” bilarna på gatan, vilket kan leda till sämre framkomlighet för kollektivtrafik och transporter.

För att minska behovet av bilen kan byggherrar sedan 2015 välja att arbeta utifrån så kallade gröna parkeringstal när de bygger nya hus. Gröna parkeringstal innebär möjligheten att minska antalet parkeringsplatser vid nybyggnation, om man istället skapar andra smarta resmöjligheter. Till exempel kan det vara att bygga attraktiva cykelrum eller se till att det finns en bilpool i anslutning till bostaden. På så vis kan många boendes behov av egen bil kanske minska och de som verkligen behöver använda bilen får en smidigare resa på vägarna.

I takt med att vi sakta men säkert ställer om vårt transportsystem och våra resvanor förändras också behovet av att resa. Till exempel har många möjlighet att jobba hemifrån någon dag i veckan – något som skulle vara otänkbart för bara några decennier sedan. Många väljer även att göra shoppingen och mathandlingen via nätet.

Kombinationen av förändrade resvanor och stadens arbete med att forma en framkomligare stad lägger grunden för en växande stad – ett Stockholm för alla.

### FAKTA

Vill du veta mer? Delar av denna text är baserad på Stockholm stads Framkomlighetsstrategi och Riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal. Du hittar båda på [stockholm.se](http://stockholm.se).



# Greetings from Stockholm

De är Stockholms mest fotograferade byggnader. I århundraden har det röda och det gula huset vakat över Stortorget. Nu renoveras de.

Stortorget är Stockholms äldsta stadskärna. Det var från torget som staden började sprida sig utåt och det var till torget människor under flera hundra år kom för att handla, visa upp sig, hämta vatten, skvallra och se dömda brottslingar bestraffas. Här startades Sveriges första apotek 1575, här låg från 1300-talet och 400 år framåt stadens rådhus på den plats där Nobelmuseet och Svenska Akademien idag har sina lokaler.

På Stortorget återfinns också några av Stockholms mest kända och fotograferade byggnader. De flesta stockholmare tänker nog på dem som ”det gula och det röda huset”, men båda husen har faktiskt namn. Det gula huset heter Seyfridtzska huset efter Hans Seyfridtz som ägde det på 1620-talet (då huset redan var 100 år gammalt). Grannhuset, det röda, är det Schantzska huset. Det har fått sitt namn efter Johan Eberhard Schantz som lät bygga det i mitten av 1600-talet.

Just nu renoveras husen. Fasader och fönster renoveras och på det röda huset restaureras praktgavlen, det vill säga den allra översta delen av fasaden som pryds av uthuggna detaljer i gotländsk sandsten som delvis vittrat sönder med åren. – Vi behåller det vi kan men där stenen är alltför skadad har vi gjutit av de gamla

stenarna, sen har stenhuggare använt gipsavgjutningarna som modeller i sitt arbete med att hugga nya stenar, säger Maria Lorentzi, fastighetsingenjör på Stadsholmen.

Under hela renoveringsperioden täcker byggnadsställningar båda husen. Men istället för den vanliga plasten har ställningarna klätts med fotografier av fasaderna i naturlig storlek.

– De här husen är en så stor del av miljön på torget så det känns roligt att kunna bjuda stockholmarna och alla turister på möjligheten att se fasaderna fast vi renoverar, säger Maria Lorentzi.

På tal om fasaderna – visste du att det finns en bloddrypande urstockholmsk myt kopplad till fasaden på det röda huset? Den 7-9 november 1520 utspelades Stockholms blodbad på Stortorget. Den danske kungen Kristian lät avrätta Stockholms borgmästare, rådmän och många ur adeln. Sammanlagt avrättades 92 personer på torget. Enligt myten är det ingen slump att det röda huset har 92 stora vita stenplattor i fasaden utan att plattorna sattes dit för att påminna om de avrättade. En annan myt säger att man varje år, just under de dagar i november när blodbadet pågick, kan se blodet rinna i rännstenen...



Restaurering på toppen av röda husets fasad.

## FAKTA

Husen på Stortorget 18-20 ägs av Stadsholmen, dotterbolag till Svenska Bostäder. Det röda huset byggdes i sin helhet på 1630-talet. Det gula huset har medeltida murar upp till tre våningars höjd och fick sitt nuvarande utseende i samband med att det renoverades på 1700-talet.

# PÅ DE HEMLÖSAS SIDA

En fritidsgård för äldre hemlösa utan missbruksproblem. Så beskriver Jeanette Höglund verksamheten som organisationen Vid din Sida nu startar i en av Svenska Bostäders lokaler.

Allt började för två och ett halvt år sen. Under ett av sina arbetspass som ordningsvakt i tunnelbanan såg Jeanette Höglund (se omslagsbild) en äldre välklädd och välkammad man som stod och grävde i en papperskorg. När hon frågade honom vad han gjorde ute så sent så svarade han att han var hemlös. Jeanette Höglund blev förvånad, men det var det han sa sen som öppnade hennes ögon. – Det finns fler som jag, sa mannen. Gå till centralen och titta efter.

Jeanette Höglund gjorde som han sa. – Och där satt de på bänkarna i vänthallen och sov, de hemlösa pensionärerna.

Jeanette Höglund insåg att hon stod inför en grupp hemlösa som hon aldrig tidigare lagt märke till: äldre utan missbruksproblem som hamnat på gatan för att de inte kunnat betala sina skulder eller för att pensionen inte räckt till hyran när frun eller mannen dött. Som nu tillbringade nätterna på centralen, på nattbussar eller till och med tog sig till Arlanda på kvällarna med alla sina till-

hörigheter i en resväska för att smälta in bland strandsatta och väntande resenärer på bänkarna där.

– Det är en grupp människor som inte gör något väsen av sig. De vill inte synas och inte höras. Därför ser vi dem inte, säger Jeanette Höglund som bestämde sig för att hon skulle bli deras röst och deras ansikte.

– Efter att ha hört deras livsberättelser så kände jag att jag ville göra något. Dessa människor har byggt upp samhället och betalat skatt och sen när de hamnar på gatan så hamnar de också mellan stolarna eftersom de inte är missbrukare. Jag ville hjälpa.

Ett Facebook-upprop och ett antal swishbidrag senare var organisationen Vid din Sida igång. Till en början bedrevs verksamheten från bakluckan på Jeanette Höglunds bil, hon delade ut mackor, mat och varma kläder i stockholmsholmsnatten de kvällar hon inte jobbade som ordningsvakt.

Sen dess har verksamheten växt: bakluckan har blivit soppkök, volontärer har anslutit och nu i vår tar Vid din Sida, som fortfarande finansieras helt av gåvor, nästa steg och flyttar in i en av Svenska Bostäders lokaler.

– Vi startar en slags fritidsgård för äldre hemlösa och fattigpensionärer utan missbruksproblem. En plats dit de kan komma för att få lite lugn och ro och mycket kärlek. Där de kan ta en dusch, tvätta kläderna och få lite mat.

Går allt som Jeanette Höglund tänker sig så är detta bara den första av flera Vid din sida-lokaler, hon har siktet inställt på att etablera Vid din Sida också i Göteborg och Malmö. I framtiden hoppas hon också kunna starta ett eget äldreboende och förvandla Vid din Sida till en stiftelse.

– Den allra första kvällen jag var ute med bilen och delade ut mackor så trodde de äldre att det här var en engångsgrej. Att jag inte skulle komma tillbaka. Men jag sa redan då: mig blir ni inte av med.





# ETT KULTURLIV

I ett hörn av Vitabergsparken på Söder ligger en samling kåkar från 1700- och 1800-talet. I en av dem bor skådespelerskan och sångerskan Monica Nielsen.



Bakom ett rött plank i en stor trädgård ligger ett gult stenhus. En katt smyger in under ett bord.

– En riktig utekatt, vill aldrig komma in, säger skådespelerskan och sångerskan Monica Nielsen och tar upp den tomma matskålen från farstutrappan.

Stenhuset klamrar sig fast på Vitabergsparkens klippor ovanför Renstier-nas gata. På dörren sitter en skylt: ”Örnboet”. Här har Monica Nielsen bott i 50 år, bland hus och människor som precis som hon själv är en del av stadens och Sveriges kulturliv. På andra sidan gränden hade komikerduon Hasse och Tage i många år sin skrivarstuga. Bakom ett annat plank, i en röd liten stuga, skrev Ulf Lundell sin debutroman Jack. Vissångaren Carl Anton bodde länge i ett trähus en kort promenad bort. Och det var tack vare en annan vissångare som Monica Nielsen kunde flytta in.

– Jag var hemma hos Olle Adolphson, som då bodde i huset mittemot. Han berättade att de höll på att renovera det här huset och sa åt mig att ringa till Stadsholmen och höra om de behövde en hyresgäst.

Sagt och gjort, Monica Nielsen ringde och fick komma på visning i 1800-tals-huset. Innanför dörren möttes hon av en gammal murad spis, trägolv och ett lågt tak. Ett kök och ett rum på neder-våningen, två rum på övervåningen. I samband med renoveringen hade huset precis fått modernt kök, badrum och toalett.

– Jag sa bara: ”Här vill jag bo”. Och det fick jag.

Det låter för bra för att vara sant och

Monica Nielsen medger att hon hade tur. Samtidigt var Söder på 1960-talet något helt annat än vad det är idag. Fattigare, slitnare och med ett dåligt rykte som hade en lång historia. Monica Niensens hus ligger i parkens nordvästra hörn, i ett område med andra hus från 1700- och 1800-talet. När husen byggdes var detta en utkant, ”Stockholms fattigaste och mest vanlottade trakt”. I de små stugorna bodde stora arbetarfamiljer som för att ha råd med hyran ofta tvingades ha inneboende. Socialarbetaren Elsa Borg, som startade hjälpverksamhet för de fattiga i området på 1870-talet, konstaterade: ”Lusthus, kallarvalar, uthus af alla slag äro, äfven vintertiden, öfverfyllda af personer af båda könen och af alla åldrar.”

Husen, gårdarna, planken och grusvägarna är sig lika än idag – ändå är allt annorlunda. De hus som förr var bostäder åt dem som inte kunde få tag på något annat hör idag till Stockholms mest eftertraktade.

– Det är fantastiskt att bo så här, säger Monica Nielsen och beskriver midsommarfesterna i trädgården, grönskan i bersån, hur hennes barn under uppväxten bara kunde springa ut och leka.

– Som att vara på landet, fast mitt i stan.

## FAKTA

Stadsholmen är ett dotterbolag till Svenska Bostäder som äger och förvaltar 279 fastigheter, 1 633 bostadslägenheter och 864 lokaler. Stadsholmens lägenheter förmedlas, precis som Svenska Bostäders, av Bostadsförmedlingen i Stockholm.

# TAG SKYDD!

I Stockholms län finns över 14 500 skyddsrum. En del av dem finns i Svenska Bostäders hus och lokaler.

När var du i ett skyddsrum senast? Förmodligen sist du ställde ner något i källarförrådet eller tog fram cykeln ur cykelrummet.

För i de bostadshus som har skyddsrum så används dessa till vardags ofta just som förråd. Om det skulle behövas ska de dock så snabbt som möjligt, senast inom 48 timmar, kunna användas för att skydda människor. Det är hyresvärden som ansvarar för att skyddsrummen ska kunna användas om det behövs. – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kontrollerar skyddsrummen. Upptäcker de några brister så är det vi som fastighetsägare som ska åtgärda dem, säger Greta Näslund, fastighetsingenjör på Svenska Bostäder.

Skyddsrummens historia sträcker sig tillbaka till tiden mellan första och andra världskriget. Första världskriget var det första kriget i världshistorien där flygplan spelade en avgörande roll och de styrande i Stockholm insåg att stock-

holmarna var oskyddade mot ett angrepp från luften. Skyddsrum för allmänheten började byggas. Byggtakten intensifierades under andra världskriget – och slutade inte efter freden 1945.

Fällningarna av atombomber under andra världskrigets slutskede och de följande motsättningarna mellan USA och Sovjetunionen, det kalla kriget, visade på ett nytt hot. Satsningarna på skyddsrum fortsatte i Stockholm. Och man byggde stort. Världens första atombombssäkra skyddsrum för civila byggdes under Johannes kyrka och stod färdigt 1955. Skyddsrummet, med plats för 10 000 personer, invigdes under pompa och ståt av Prins Bertil. ”Alla behov av friskluft, färskvatten, luftkylning, och sanitära anläggningar har tillgodosetts på modernast möjliga sätt”, konstaterade Svenska Dagbladet.

Ett par år senare, 1957, stod skyddsrummet i Katarinaberget på Söder färdigt. Med plats för 20 000 personer

var det då världens största atombombssäkra skyddsrum. Både Johannes kyrkas skyddsrum och Katarinaberget byggdes för att i fredstid fungera som parkeringshus (vilket de gör än idag, men garaget i Katarinaberget är just nu stängt på grund av ombyggnaden av Slussen). Då precis som senare byggdes skyddsrummen för att klara av såväl stötvågor och splitter som biologiska stridsmedel, gas och brand.

Ytterligare ett antal storskaliga skyddsrum byggdes i Stockholm under framförallt 50- och 60-talen. Parallellt byggdes också 14 500 mindre skyddsrum, ofta specialbyggda källarutrymmen i vanliga hyreshus. När det kalla kriget upphörde runt 1990 avstannade i princip byggandet av skyddsrum. – Så en del hus har inga skyddsrum, säger Greta Näslund. Men samtidigt är det så att man inte tillhör ett visst skyddsrum, meningen är att man ska använda det som är närmast.





**FAKTA**

Alla skyddsrum och byggnader med skyddsrum har en skylt. I fredstid används skyddsrummen som helt vanliga lokaler.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har det övergripande ansvaret för landets skyddsrum. På myndighetens hemsida kan du se var ditt närmsta skyddsrum finns: [msb.se/skyddsrum](https://msb.se/skyddsrum)



Från grusgrop till unik utbildningsmiljö för grodor och studenter.

# CAMPUS ALBANO

En blandning av forskning, bostäder, hållbarhet, innovation och konst. Just nu pågår byggnationen av campus Albano som kommer att binda ihop Stockholms universitet med Kungliga Tekniska Högskolan – till vinst för både studenter och natur.

I takt med att Stockholms universitet och KTH växer behövs nya lokaler där universiteten kan verka och samverka, både med varandra och med andra aktörer. Därför görs en stor satsning på området Albano, som ligger inklämt mellan de båda lärosätena.

Namnet Albano sträcker sig tillbaka till 1700-talet då Gustav III kom hem från en resa till Italien. Fylld av inspiration från de städer och platser han besökt bestämde han att ett antal områden i Stockholm skulle döpas efter hans reseupplevelser, däribland Albano och

grannområdet Frescati. Då utvecklades Albano till ett stort industriområde som levde kvar hela vägen in på 1900-talets andra hälft. Nu är det på väg att bli något helt annat när utbildningsmiljöer för 15 000 studenter och 1 000 studentbostäder byggs.

Redan 2015 påbörjades arbetet och om ett par år beräknas de första studenterna, som kommer att bo i Svenska Bostäders hus, att flytta in. Men även om storleken på projektet är imponerande är det något annat som gör det unikt: varenda detalj i området genomsyras av hållbart stadsbyggande. Gång- och cykelmöjligheterna blir centrala i utformningen av området, alla tak blir gröna – vissa även med solceller – och dagvattnet renas direkt i Albanoparken. Den sociala samvaron ska främjas genom en mix av caféer och service. Samtidigt tas stor hänsyn till både djurliv och natur genom att spridningsvägarna mellan Nationalstadsparken och Hagaparken stärks. Området är det första campuset som någonsin certifierats enligt Citylab, en hållbarhetscertifiering som inte bara bedömer byggnaderna i sig, utan hela stadsutvecklingsprojektet.

Hela utvecklingen av campus Albano har skett hand i hand med forskningen. Bland annat har en forskargrupp från Stockholm Resilience Centre och Arkitekturskolan vid KTH deltagit i planarbetet för att dela med sig av sin kunskap kring hållbart stadsbyggande. Men det kanske tydligaste exemplet hittas faktiskt i det konstverk som tas fram för området: Future Island av konstnärstrion Ooze och Marjetica Potr. En klippig, konst-

gjord ö ska visa vad som händer med vår jord när den värms upp – ett innovativt sätt att synliggöra klimatförändringarnas påverkan på miljön. – Öns norra sida ska värmas upp fem grader medan södra sidan är normaltemperatur. Det kommer att leda till visuella skillnader mellan delarna, men också sådant som inte märks lika tydligt. Till exempel blir jorden torrare, vilket påverkar växtligheten. Det i sin tur kan ge upphov till snabba händelser, säger Lotta Mossum som är konstprojektledare på Statens Konstråd och ansvarig för den konstnärliga gestaltningen på campus Albano.

Under tidens gång kommer såväl forskningen som allmänheten att kunna följa utvecklingen och studera öns förändring. Redan i planeringsfasen av projektet är forskare från Stockholms universitet med och tar fram det växtmaterial som ska finnas på ön.

Förutom att vara ett intressant visuellt inslag på det nya campuset tror Lotta Mossum att konstverket kan hjälpa till att konkretisera ett annars svårt och krångligt ämne som klimatfrågan är. – Sverige är ledande inom klimatforskningen, men det kan ibland bli stort och ogreppbart för människor. Verket kan hjälpa forskningen att bli mer tillgänglig och begriplig genom att använda en konkret och visuell form, säger Lotta Mossum.

Förhoppningsvis kan det nära samarbetet mellan bostäder, konst och forskning leda till ett banbrytande område. En levande stadsdel för en hållbar framtid – och för framtidens studenter.





# BO OCH KONSTEN

Moderna boenden för unga vuxna, där konsten och gemenskapen står i fokus. I "Snabba hus" i Västberga är de boendes inflytande en självklarhet. En gårdsförening för grannarna närmare varandra och ett samarbete med studenter från Konstfack har resulterat i en unik gårdsmiljö.

Lägenheterna i Västberga är en del inom konceptet snabba hus, vilket innebär byggandet av mobila hyresrätter för unga vuxna som står på tidsbegränsade bygglov. Svenska Bostäder, tillsammans med jagvillhabostad.nu och entreprenören Junior Living, färdigställde 280 snabba hus-lägenheter i Västberga under 2016.

En viktig del i boendet är hyresgästernas egna inflytande. Ett exempel på detta

är den gemensamma gårdsföreningen som Emil Gyllenberg är ekonomiskt ansvarig för.

– Vi startade föreningen för några år sen, mest för att få tillgång till den jättefina lokalen. Vi ville använda den för att hyra ut som kontor, eller som ett ställe där man kan sitta och plugga. Min målsättning har hela tiden varit att skapa ett vardagsrum där man kan hänga tillsammans, konstaterar han.

Under de snart fyra år som boendet i Västberga funnits har flera aktiviteter genomförts – allt från kortspelsturneringar till gemensamma söndagsfrukostar. Framförallt fungerar aktiviteterna och föreningen som ett naturligt sätt att föra många av de boende närmare varandra. – Jag har lärt känna många grannar. Man känner att man är en del av en gemenskap när man träffar de andra som vågar sig ner hit till lokalen. Det skapar ett bättre boende, säger Emil Gyllenberg.

Under förra våren var studenter i inredningsarkitektur och möbeldesign från Konstfack, en av landets ledande konstinstitutioner, på plats för att utveckla idéer för gårdsmiljön. Idéerna utgick från en utvärdering och samtal med alla boende. Utvärderingen konstaterade bland annat att gårdens nya inredning skulle göra den mer inbjudande och användbar, till exempel för spontana möten.

– Jag tyckte det var kul. Det ger ju oss boende mycket när det händer grejer. Vi har fått ihop det och skapat en mysig oas här

i industriområdet. Gården är helt annorlunda mot resten, säger Emil Gyllenberg.

Ligg- och sittbänkar, konstverk, en solbänk och oväntade planteringsmöjligheter är några av installationerna som Konstfacks studenter utvecklade på innergården. Konstfacks arbete och hyresgästernas gårdsförening har lett till ett unikt boende. Bygget av snabba hus i Västberga har inte bara satt tak över huvudet för hundratals unga vuxna. Det har också lett till en plats där unga vuxna kan påverka sin omgivning – och faktiskt vill bo.

– Jag har bott här sen juli 2016, när bygget blev klart. Jag tycker det är jättebra. Lägenheterna är praktiska och smarta och hela grejen med lokalen där föreningen håller till är väldigt bra, avslutar Emil Gyllenberg.

## FAKTA

Vad är en gårdsförening?

Svenska Bostäder har tillsammans med Hyresgästföreningen Stockholm kommit överens om att hjälpa dig och dina grannar att få större inflytande i ert bostadsområde genom att starta en gårdsförening. Det enda du och grannarna behöver bidra med är förslag på vad ni vill göra tillsammans. En summa pengar finns i en särskilt avsatt pott för att hjälpa till med att genomföra era planer. Kontakta Svenska Bostäder eller din lokala Hyresgästförening för att veta mer.



Svenska Bostäder fyller 75 år

# FOLKHEMMET DÅ OCH NU

Andra världskriget börjar närma sig sitt slut. Trångboddheten i Sverige är hög och bostadsförhållandena dåliga - inte minst i Stockholm där befolkningen ständigt ökar. Kommunerna i Sverige får i uppgift att organisera och genomföra byggandet av nya bostäder för att ta landet ur bostadskrisen. Då bildas Svenska Bostäder. Året är 1944.

För 75 år sedan, den 16 februari 1944, bildades Svenska Bostäder. Det var Stockholms stad som tillsammans med byggmästaren Baltzar Lundström startade verksamheten. Till en början var faktiskt syftet att bygga bostadsrätter, men efterfrågan direkt efter krigets slut var låg. Bolaget bytte därför snabbt inriktning till hyresrätter. 1947 köpte Stockholms stad loss Svenska Bostäder och började bygga sitt första egna projekt i Kärrtorp; 900 lägenheter och ett centrum för närservice. En första milstolpe var därmed nådd.

En som har varit med och sett hela Stockholm utvecklas till vad det är idag är Margareta, som trots att hon närmar sig hundrastrucket är fylld av både energi och minnen från förr. Margareta har bott i samma hus intill Karlaplan sedan 1937 då hon flyttade dit med sina föräldrar och syster. Huset ägs och förvaltas idag av Svenska Bostäder.

– Det var fullt av affärer överallt. Mellan Sturegatan och Karlaplan fanns allt jag behövde. Nacka visste jag knappt att det fanns, skrattar Margareta när hon tänker tillbaka på sina tonår, då hon och familjen flyttade till Karlaplan.

Att Nacka kändes som en annan värld var inte så konstigt. Fram till 1900-talets början gick Stockholms gräns faktiskt precis vid Karlaplan. Det som låg bortom Karlaplan kallades länge för "Yttersta mörkret" i folkmun.

Men sakta men säkert växte innerstaden och mörkret bortom city började lysas upp av moderna närförorter.

En av de nya moderna förorterna var den så kallade ABC-staden Vällingby, som Svenska Bostäder byggde på 1950-talet. Vällingby blev världskänt för sin innovativa stadsplanering. De boende skulle kunna arbeta, bo och ha tillgång till både butiker och samhällsservice på samma ort. På så sätt skulle den överhettade innerstaden avlastas och mindre stadskärnor i ytterstaden bildas. Högkonjunkturen som tog fart efter krigets slut innebar att det inte var några större problem att hitta jobb för den som ville. Något som även fick effekter hemma hos Margareta på Östermalm:

– Vi hade länge en kokerska och en husa som bodde hos oss. Efter kriget fick dock många jobb på industrierna, så även de. De var inte ofta överens men kokerskan gjorde underbar mat och såser, minns Margareta från den tiden.

I hela Sverige började uppbyggnaden av det svenska folkhemmet, ofta i form av det klassiska trevåningshuset med två lägenheter per våning. De flesta familjerna i 50-talshusen bodde i två rum och kök – en optimal planering för att få plats med den typiska familjen på fyra personer, tyckte man på den tiden. Men det räckte inte. Under 60-talet var bostadsbristen fortsatt hög. Samtidigt fortsatte de ekonomiska förutsättningarna



att bli bättre för många privatpersoner. Som ett resultat blev efterfrågan på moderna boenden ännu större. Därför blev satsningen på Miljonprogrammen ett faktum. Riksdagen beslutade att en miljon bostäder skulle byggas på tio år och

Svenska Bostäder fick bland annat i uppdrag att bygga i de nya stadsdelarna Rinkeby, Tensta och Husby.

Lagom till 70-talet hade bostadsbristen byggts bort. Nu vänder det istället helt och hållet – det blir problem att

fylla alla nya lägenheter. Av förklarliga skäl minskar byggtakten och fokus läggs på att förvärva och rusta upp befintliga hus. Svenska Bostäder riktar blickarna mot innerstaden, där många fastigheter som byggdes runt 1900-talets





# ABC STADEN

början är i behov av kärlek. En av fastigheterna är den som Margareta bor i. – Det är Svenska Bostäder som har gjort så här fint som vi har idag, säger Margareta. Innan var det inte så välskött. Vi hade gamla toaletter som ofta gick sö-

der och hela badrummet var bedrövligt. Nu finns inte heller de höga trösklarna kvar, säger hon och blickar ner på rullstolen hon sitter i.

Hon minns också 70-talet som då hennes närområde blev vad det är idag.

Då försvinner nämligen det ökända området "Gropen", en kåkstad med bland annat bilskrot och små verkstäder, till förmån för bostadskvarteret och köpcentrumet Fältöversten.

– Innan kylskåpet fanns köpte vi is av

# FOLKHEMMET DÅ OCH NU

en man i ”Gropen”. Han bar då stora isblock på ryggen upp till lägenheten och la på isskåpet för att matvarorna skulle hållas kylda, säger Margareta när hon pratar om området som låg precis norr om Karlslan.

Ett decennium senare, under 80-talet, är Svenska Bostäder med och bygger ut det sista stora området i Stockholms innerstad: Södra station. På 80-talet fyller även Svenska Bostäder 40 år och fle-

ra av de äldre fastigheterna som bolaget har byggt är i behov av renovering och förbättringsåtgärder.

90-talet präglades av ekonomisk kris, vilket påverkade fastighetsmarknaden kraftigt. En skattereform leder till ganska hastiga och stora hyreshöjningar och det är återigen svårt att fylla alla lediga bostäder som finns i Stockholm. Men 90-talet bjöd inte bara på mörker. I den allmänna debatten börjar miljöfrågorna

ta allt större plats och Svenska Bostäder agerar med att bland annat ta fram sitt första miljöprogram.

Vid inledningen av 2000-talet gav politikerna allmännyttan ett uppdrag att börja sälja av delar av sitt bestånd för att om-bilda bostäderna till bostadsrätter. Ungefär 10 000 av Svenska Bostäders lägenheter säljs och beståndet minskar med 35 procent. Pengarna från försäljningen gör det möjligt att rusta upp och renovera miljonprogramsområdena – ett arbete som fortsätter än idag.

Under tidens gång har dialogen med hyresgästerna och hållbarhetsperspektivet blivit allt viktigare. Med så många fastigheter som Svenska Bostäder äger och förvaltar idag är det ett måste att ta både sitt sociala och ekologiska ansvar, konstaterar Svenska Bostäders vd Pelle Björklund:

– Det handlar om att skapa bostadsområden som är hållbara ur alla aspekter, till exempel socialt och klimatmässigt. Som en stor samhällsaktör måste vi skapa inkluderande bostadsmiljöer och bygga klimatsmart.

Mycket har hänt under de 75 år som Svenska Bostäder funnits. Det enda vi kan vara säkra på är att kommande 75 år kommer att bli minst lika spännande. Synen på byggande och boende förändras och utvecklas ständigt. Men hyresrätten har, och kommer troligtvis fortsätta att vara, en viktig del.

– Jag tror hyresrätten kommer vara minst lika viktig i framtiden. Den behövs i en expansiv region som Stockholm. Det finns många den passar väl till. Därför kommer Svenska Bostäder fortsätta spela en viktig roll, menar Pelle Björklund.

Hur framtidens boende ser ut får dock framtiden utvisa. Smarta och hållbara hyresrätter kommer även i framtiden att behövas för såväl unga som gamla. Margareta är i alla fall glad över att Svenska Bostäder har förbättrat förutsättningarna i hennes hem – men bolagets 75-årsfirande förstår hon inte riktigt storheten i.

– Vad fyller de? 75 år? Jaha, inte mer än så? säger hon med glimten i ögat.



Margareta har bott i samma hus sedan 1937 och har varit hyresgäst hos SB under många av åren.



SB  
75



# JÄRVA KVINNOR

I Järva har ett kvinnonätverk bildats som ett nytt forum för lokalt engagemang. Och för att skapa samarbete inom och utanför stadsdelen.

Nurcan Gültekin är samordnare för social hållbarhet på Svenska Bostäder. Hennes arbete fokuserar på frågor som oftast inte ryms inom traditionell fastighetsförvaltning, men som syftar till att skapa så bra förutsättningar som möjligt för hyresgästerna att kunna ha en bra boendemiljö. Under 2018 tog Nurcan Gültekin initiativ till att bilda kvinnonätverket i Järva. Hon såg att det fanns många olika kvinnoorganisationer både i och utanför Järva – men att de existerade skilda från varandra. Genom att bilda ett nätverk är tanken att skapa ett nytt forum för kvinnorna där de kan utbyta idéer och inspireras av varandra.

– Var går gränsen för vad ett bostadsbolag ska göra? Det är inte alltid helt tydligt. Men en sak är klar: det vi gör med kvinnonätverket gynnar både oss som företag och samhället, säger Nurcan Gültekin.

– I nätverket träffas de och diskuterar vad som är viktigt för att samarbeten kring trygghet, arbete och integration ska fungera. Bygger man relationer mellan grannar och mellan grupper i olika stadsdelar så går det att komma framåt i de frågorna. Jag tror att nätverket kommer att bidra till en lokal utveckling eftersom kvinnorna får en insyn i bostads-

områdena och kan använda detta som ett underlag att bygga vidare på.

Nurcan Gültekin säger att den form av kraftsamling som nätverket inneburit har visat sig vara ett utmärkt arbetssätt. Hon lyfter fram några konkreta aktiviteter som fötts ur samarbetet:

– Bland kvinnorna kan till exempel inte alla simma. De kanske kommer från ett land där de inte haft tillgång till simskola. Många har inte körkort, vilket begränsar dem i deras jobbsökande. Genom nätverket går det att hitta lösningar. Vi har startat en simkurs. Vi har tittat på alternativ till körkort som snabbt kan öka kvinnornas rörlighet. Mellan Husby och Sollentuna är det till exempel en kvart med cykel. Så vi startade en cykelkurs tillsammans med Cykelfrämjandet.

Genom nätverket ökas alltså rörligheten i ett område, men också över områdesgränser. Ökad rörlighet innebär också ökad synlighet: kvinnorna tar plats i det offentliga rummet. Något som i sin tur leder till ökad trygghet. – Kvinnorna och engagemanget i nätverket kan göra en stor skillnad, säger Nurcan Gültekin. Och vi på Svenska Bostäder kan bidra genom att skapa en plattform för dem att mötas och samarbeta.



Svenska Bostäder

## Snart knackar vi på

I maj är det dags för utdelning av den årliga undersökningen där du som bor eller hyr lokal av oss får svara på hur Svenska Bostäder lever upp till dina förväntningar.

– Den här undersökningen är en av årets största händelser för oss då vi dels kommer ut och träffar våra hyresgäster, dels får vi feedback på hur vi är som hyresvärd. Denna feedback är mycket viktig för oss eftersom den ligger till grund för vår planering av förbättringsåtgärder, därför hoppas vi att så många som möjligt väljer att svara på enkäten, säger Åsa Steen som är förvaltningschef på Svenska Bostäder.

Och resultatet följs upp. Under hösten går Svenska Bostäder igenom dem, hittar områden att förbättra och tar fram konkreta aktiviteter. Hyresgästerna får också återkoppling så att de vet vilka aktiviteter som kommer att genomföras. I början av året jämförs dessutom Svenska Bostäders resultat med andra fastighetsägare i Sverige med fler än 9 000 lägenheter.



## SB:s hållbarhetsarbete

Svenska Bostäder har ända sedan bolaget grundades på 1940-talet arbetat med hållbarhetsfrågor i den vidaste bemärkelsen. Syftet med att inrätta allmännyttiga bostadsföretag var att ge kommunerna det verktyg som behövdes för att kunna ta ansvar för bostadsförsörjningen. I detta hänseende har Svenska Bostäder ända sedan starten varit en av de främsta företrädarna för en långsiktig och socialt hållbar bostadsproduktion och förvaltning.

Svenska Bostäders strategi utgår från att bolaget ska bidra till ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle genom sin verksamhet. Detta visar sig i en myriad av uttryck inom bolaget, i stort som att företagets grundaffär är

att tillgodose behovet av bostäder för allmänheten och smått som att välja miljövänliga material vid nyproduktion.

Svenska Bostäders övergripande målsättning syftar till att säkerställa att vi har en riktning på företaget som styr oss mot att vara en positiv kraft i samhället. Målen signalerar till verksamheten vad vi ska uppnå och ger oss en god grund för att hela tiden följa upp att vi går åt rätt håll. (Ur Pelle Björklunds förord till Svenska Bostäders Hållbarhets- och årsredovisning. Läs mer på [svenskabostader.se](http://svenskabostader.se) där du hittar hela Hållbarhets- och årsredovisningen).

Läs mer på:  
[svenskabostader.se/interna-byteskon](http://svenskabostader.se/interna-byteskon)

## Sommarens aktiviteter

Välj bland många aktiviteter för alla barn och ungdomar som bor hos Familjebostäder, Svenska Bostäder, Stadsholmen eller Stockholmshem. Se alla aktiviteter och anmäl dig på [sommaraktiviteter.se](http://sommaraktiviteter.se)

## E-faktura till din internetbank

Som hyresgäst hos Svenska Bostäder eller Stadsholmen kan du välja att betala in din hyra via e-faktura. På så sätt är det enkelt att hålla ordning på din faktura. Dessutom är det lite snällare mot miljön.



## Välkommen att besöka Skärholmens Perennpark!

Skärholmens perennpark blev klar år 2011 och är en populär park för både boende i närområdet och tillresta trädgårdsturister.

Perennparken har gestaltats av den internationellt kända trädgårdsdesignern Piet Oudolf som är känd för iögonfallande perennplanteringar med gräs. Parken är designad för att vara attraktiv året runt och ska föra tankarna till en blomsteräng snarare än en traditionell perennplantering. Piet Oudolf arbetar med både färg, form och textur i parken samt att planteringarna skiftar i utseende under säsong. På våren startar blom-

ningen med en mängd lökväxter. Under sommaren kan man sitta under korkträden vid den centralt placerade dammen och se ut över de prunkade rabatterna. Parken har sedan sin höjdpunkt under sensommaren när gräs och perenner nått sin fulla prakt. Men även under höst och vinter ger de karaktärsfulla gräsen och perennerna en spännande upplevelse.

Parken har anlagts av Svenska Bostäder AB som även ansvarar för skötseln av parken.

Du hittar mer information på [svenskabostader.se/perennparken](http://svenskabostader.se/perennparken) där

även karta med växtlista finns att ladda ner.

Vill du få en guidad visning i parken? Som hyresgäst hos Svenska Bostäder kan du anmäla dig till en guidad visning måndagen 2 september 2019, klockan 17.00-18.00 med Anneli Wallgren, Funktionsansvarig Landskapsarkitekt vid Svenska Bostäder.

Anmälan skickas till [anneli.wallgren@svenskabostader.se](mailto:anneli.wallgren@svenskabostader.se) senast 26 juli 2019.

Visningen är gratis, men antalet platser är begränsat till 30 stycken, så först till kvarn gäller.

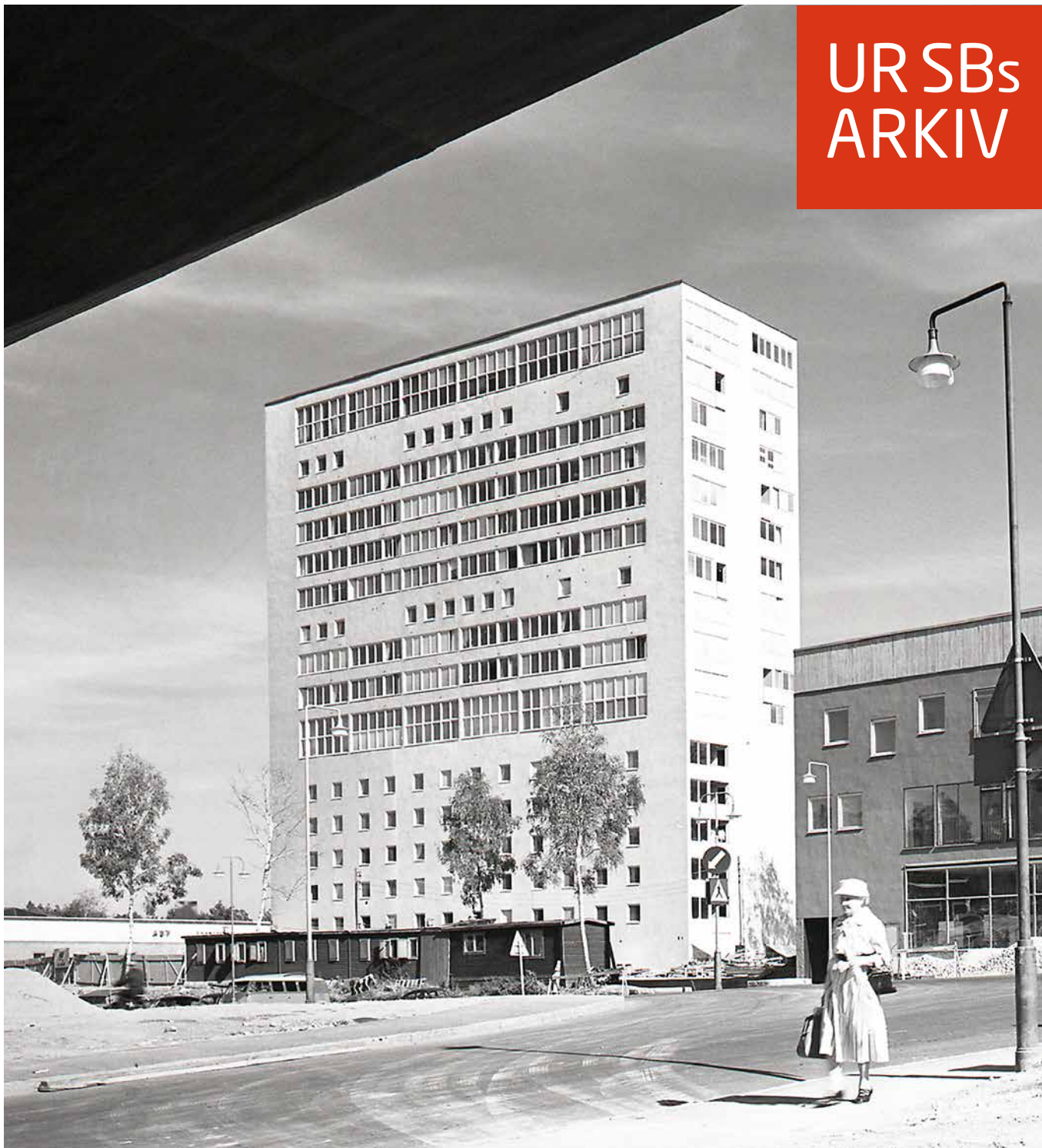
## Starta en gårdsförening tillsammans med dina grannar

Vill du öka trivselen och tryggheten där du bor? Förverkliga dina idéer tillsammans med dina grannar genom att starta en gårdsförening. Idag finns drygt 50 föreningar i våra områden. På [svenskabostader.se](http://svenskabostader.se) finns all information du behöver.

Svenska Bostäder har kommit överens med Hyresgästföreningen Region

Stockholm om att hjälpa dig och dina grannar att få större inflytande i ert bostadsområde. En gårdsförening inriktad på handling och aktivitet är ett sätt att nå dit. Allt som krävs är att föreningen har en styrelse på minst tre personer som håller årsmöte och en idé på vad ni vill göra tillsammans. Medlemmarna får vara hur många som

helst. Alla ska förstås ha ett hyresavtal med Svenska Bostäder.



## Stockholms största bostadshus klart för inflyttning till jul

Stockholms största bostadshus håller på att fullbordas ute i Björkhagen i södra Stockholm. Den 17 våningar höga skyskrapan är klar så när som på fläktrummet och taket. Inflyttning väntas börja någon gång före jul. Här blir bland annat ett ungdomshotell i fem våningar under barnavårdsnämndens ledning.

Med bygget av skyskrapan står Björkhagens centrum i det närmaste klart. Den vita skyskrapan är både vacker och imponerande; ett utropstecken i den mera slätstrukna bebyggelsen runt omkring. Sedan finns en del naturvänner som tycker att den är ett djupt sår i Nackas friluftslivsreservat.

Det är en rätt hisnande färd att fara upp i hisskorgen utanför fasaden upp till skyskrapans topp, där arbete med fläktrummet pågår för fullt. Men här bjuds man på en hänförande utsikt trots att skyskrapan ligger i en svacka. Långt borta i stadens andra ände skimtar till och med de vita höghusen i Vällingby.

Ungdomshotellet skall ligga i de fem nedersta våningarna.

Här blir det bostad för många Stockholmsungdomar som får hyra för självkostnadspris. Det är enrummare men varje våning är sällskapsrum. I en restaurang intill kan de unga få äta. Restaurangen kommer att stå öppen också för allmänheten samt även för ett barndaghem som ingår i huset. De övriga våningarna blir 3-rummare med en yta av 85 kvadratmeter; ganska rymligt alltså. Allt som allt får omkring 400 människor här bostad.

Text från Dagens Nyheter den 24 augusti 1956 om byggnationen av "Vita huset" i Björkhagen, ett av Svenska Bostäders större projekt på 50-talet. Huset var då tänkt att fungera som ett hem "från vaggan till graven" för de boende.